
RÄTTVISEMÄRKT OCH FFP¹

Två nya konsumentmärkningar för blommor

Konsumentmärkningar är att till för att informera konsumenterna om att de produkter de köper uppfyller vissa specifikt definierade krav.

Både FFP och Rättvisemärkt är konsumentmärkningar som syftar till att förbättra arbetsvillkoren på blomodlingarna och märkningarna har mycket gemensamt². I det här dokumentet tar vi upp skillnaderna mellan dem.

Rättvisemärkt är en oberoende produktmärkning med syfte att förbättra arbets- och levnadsvillkor för odlare och anställda i utvecklingsländer som är redan känd för konsumenter från andra produkter, t.ex. kaffe och bananer . Även miljöaspekter tas upp. Märkningen omfattar enbart snittblommor³ som odlas i låglöneländer.

FFP är en ny paraplymärkning för befintliga certifieringar inom blombranschen (till exempel MPS, Florverde och Kenya Flower Council). Märkningen FFP vänder sig till konsumenter och finns både inom fackhandeln och dagligvaruhandeln. Den avser både snittblommor och krukväxter från hela världen. Det innebär att även blommor odlade inom EU kan märkas med FFP. FFP omfattar mänskliga rättigheter och miljö.

FFP har satt upp en rad kriterier som man jämför existerande certifieringar mot. Bakom FFP står producenter och handelsrepresentanter såväl som fackföreningar och enskilda organisationer.

Mänskliga Rättigheter:

Enligt båda märkningarna får barnarbete (dvs. arbete som utförs av barn under 15 år) inte förekomma i produktionen. Barn under 18 år får ej utföra farligt arbete. FFP anger särskilt i sina riktlinjer att producenterna ska undvika att överhuvudtaget anställa barn under 18 år.

Båda märkningarna kräver rätt till betald mammaledighet. Enligt FFP: s kriterier ska mammaledigheten vara minst tolv veckor och Rättvisemärkts minimikriterie för märkning är åtta veckor men efter en tid ska ett mål om 12 veckors mammaledighet uppnås.

FFP har som mål att ta fram en jämställdhetsplan och både arbetarna och en kvinnokommitté ska involveras i framtagandet.

---

¹ Med FFP kriterierna menas här enbart ICC (International Code of Conduct) riktlinjerna och inte MPS A (miljö) kriterier då den tillgängliga information om dessa kriterier ansågs bristfällig.

² Se "Snittblommor – en rapport från Fair Trade Center 2007" för mer information om båda märkningarna FFP och Rättvisemärkt.

³ Kriterierna gäller även för krukväxter men i dagsläge finns det inga Rättvisemärkt krukväxter på den svenska marknaden.

Vid export av Rättvisemärkt-certifierade blommor avsätts en premie som ska investeras i projekt som kommer arbetarna och det lokala samhället tillgodo, en skola eller en pump t.ex. Premien är för närvarande satt till 8-12 procent av exportvärdet för snittblommor från utvecklingsländer. Användningen av premien bestäms demokratiskt av en så kallad "Joint Body" bestående av arbetarna på odlingen och representanter för ledningen.

Miljö:

Miljö spelar en viktig roll bland annat eftersom miljöfrågor hör ihop med mänskliga rättigheter. Åsidosatt eller undermåligt miljöarbete utgör ofta en risk för arbetarnas hälsa och kan även ha en negativ påverkan för samhället runt omkring odlingarna. I låglöneländer används fortfarande en del bekämpningsmedel och kemikalier som är förbjudna i Europa. För att se till att dessa inte används i låglöneländerna bör märkningarna omfatta miljöaspekter.

Enligt Rättvisemärkts kriterier skall producenterna inte odla några genmodifierade grödor. Inget motsvarande anges i FFPs kriterier.

Rättvisemärkt och FFP har flera gemensamma kriterier när det gäller miljö. Märkningarna uppmanar till att så långt det är möjligt undvika kemiska metoder och efter skörd tillåts enbart användningen av konstaterat giftfria kemikalier.

Enligt riktlinjerna för både FFP (ICC riktlinjerna) och Rättvisemärkt ska kemikalier och bekämpningsmedel från WHO:s⁴ listor 1a och 1b (så kallade extremt och mycket farliga ämnen) inte användas.

I FFP:s riktlinjer anges ytterligare bekämpningsmedel och kemikalier med cancerframkallande ämnen som inte bör användas (baseras på EPAs lista⁵).

FFP förbjuder även strikt användandet av methylbromid, ett insektsmedel som kan skada njurar och lever. Medlet förbjöds i Holland 1985 men får användas i Kenya fram till 2015.⁶

Enligt FFP:s kriterier, som grundar sig på WHO:s lista om Wildlife Toxicity, ska hänsyn tas vid besprutning med bekämpningsmedel på åkrar. Enligt Rättvisemärkt ska producenterna efter en tid utvärdera miljöeffekterna av de kemikalier som används, och där omfattas även effekten på hotade arter.

Kontroller:

FFPs kontroller utförs av ackrediterade kontrollanter. Observatörer från lokala frivilliga organisationer och fackföreningar bjuds in vid kontrollerna.

Fair Trade Center förespråkar att även oannonserade kontroller genomförs.

Rättvisemärkts kontroller utförs av FLO-Cert, en oberoende certifieringsorganisation som följer internationella ISO-standarder för certifieringsorganisationer (ISO 65). Inspektionerna görs av inspektörer med lokal kännedom om landet och språket. Inspektörerna utbildas löpande av FLO-Cert. FLO-Cert ägs av FLO.e.v enheten som arbetar med att utveckla Fairtrade standarder. Om de anställda på farmen är fackligt anslutna så intervjuas ett fackligt ombud bland de anställda.

---

⁴ WHO: FNs Världshälsoorganisation

⁵ EPA: United States Environmental Protection Agency

⁶ Råd & Rön, nr 5 2003

Fair Trade Center tycker att man borde utveckla kontrollerna så att lokala organisationer och fackföreningar systematiskt är engagerade i kontrollerna samt att dessa kontaktas preliminärt inför inspektionerna.